

været de mest voldsomme her i dag – selvfølgelig sammen med de ekstreme højrepartier – har påpeget, er jo i virkeligheden ting, der kan siges om vores nuværende lovgivning. Det, der sker her, er, at man bygger videre på gode, danske traditioner og laver nogle få, men, synes jeg, fornuftige styrkelser af borgernes indflydelse. Men hele det almindelige system, som vi kender det i Danmark, er jo uantastet, og det er i virkeligheden det, man er utilfreds med.

Og der kom jeg så pludselig til at tænke på, at Venstre i sin tid stillede forslag om at fratage Danmarks Naturfredningsforening mulighed for at klage i henhold til naturbeskyttelsesloven. De skulle fratages den ret, og det er klart, at hvis man har den indgang til det, at det er farligt med borgerne, det er farligt med de grønne organisationer, så afføder en sådan lovgivning naturligvis en række negative reaktioner.

Jeg synes, det er en fin diskussion. Danmark har i overensstemmelse med sine traditioner, i overensstemmelse med sin lovgivning været drivende i et internationalt arbejde omkring det her spørgsmål. Når vi kommer hjem til Danmark, viser det sig imidlertid, at et stort mindretal er durk imod det, der er grundlaget for den danske miljølovgivning. Så det kan blive en vanskelig forhandling.

Jeg vil gerne om mine egne motiver sige, at mit ønske har ikke været at gøre livet mere besværligt for myndighederne eller noget andet, men at styrke borgernes reelle mulighed for deltagelse. Der er Danmark ikke hovedproblemet. Der er problemet betydeligt større i Central- og Østeuropa. Der er problemet større i mange sydeuropæiske lande. Der er problemet i forhold til Kommissionen meget større, f.eks. hemmelighedskræmmeriet i Kommissionens arbejde, som er helt i modstrid med den danske tankegang om gennemsigtighed, om aktindsigt osv.; dér er der problemer.

Men vi har følt i Danmark – og jeg har indtil debatten i dag også været overbevist om, at det var vi enige om i det danske Folketing – at vi skulle være drivende for, at vores idealer skulle trænge igennem, og derfor har vi faktisk siddet i 2 år og forhandlet med 40-45 europæiske lande, måske endnu flere, med inddragelse af organisationerne på miljøområdet direkte i konventionsarbejdet, og lavet en FN-konvention på det her felt. Og vi har haft utallige problemer med lande, der er forbundsstater, eller lande, der slet ikke har tradition for aktindsigt og borgerinddragelse. Vi har haft store problemer

med Kommissionen, det er lykkedes at komme igennem med det, og vi gør et stort, aktivt arbejde for at følge op på det her.

Og der er inspiration, for denne FN-konvention er jo i princippet åben for alle lande, også dem uden for Europa, og vi har alle de europæiske lande med os. Men uden at vi fra dansk side sammen med andre lande havde drevet denne her udvikling, var det ikke sket. Jeg ser det her som en af måderne at give vores folkestyre og vores demokrati nyt indhold. Jeg ser det også, som hr. Kalnæs var inde på, som en mulighed for at opbygge kapacitet på det demokratiske område i lande, der slet ikke har nogen demokratisk tradition.

Det er selvfølgelig de perspektiver, vi burde diskutere, i stedet for at den omstændighed, at der ikke er fire, men måske seks organisationer, der nu kan klage i et eller andet system, giver anledning til disse meget, meget ubehagelige udtalelser, som vi har været vidne til her i dag.

Vel er demokrati besværligt, vel er det ubehageligt for virksomheder, hvad enten de er private eller offentlige, ministerier, kommuner, tekniske forvaltninger, amter osv., vel er det ubehageligt, at borgerne har ret til at blande sig og få at vide, hvad der foregår, og gøre deres indflydelse gældende. Vel er det ubehageligt, og vel kan det tage lidt mere tid, og vi skal gøre det så lidt tidrøvende som overhovedet muligt.

Men hvis man vil have strid om det her, så skal man ikke tro, at man finder regeringen uden vilje til at tage den strid, også tage den i offentligheden. Og vi gør det ikke til et succes-kriterium, om alle de, der skal afgive indflydelse, dele indflydelse i god demokratisk ånd, er kritiske over for enkeltheder.

Når det er sagt, er det også vigtigt for mig at slå fast, at kan man under udvalgsarbejdet vise, at vi har gjort tingene for stift, eller at vi kan gøre dem bedre, så kan man møde enorm stor lydhørhed. For vi er ikke interesseret i at gøre tingene mere besværlige end som så, men idealerne, grundsynspunkterne, holdningerne, dem skal vi selvfølgelig igennem med.

Og der nytter det ikke noget, at man siger: Det skal vi lade Kommissionen koordinere. Kommissionen er en del af problemet, Kommissionen er ikke en del af løsningen i det her, for de har nogle administrative traditioner osv., som er helt anderledes end vores. Og hele det reformarbejde, der i øjeblikket er i gang, som Neil Kinnock kører i Kommissionen, har netop